

ORGANIZACJA LAKIERNI

Zakres formalności, przy adaptacji pomieszczeń

Gdy zapada decyzja o rozpoczęciu inwestycji w nowy dział lakierni, przed przystąpieniem do prac budowlanych i zakupów wyposażenia każdy inwestor powinien rozpoznać najpierw pełny zakres wymagań formalno prawnych, przy organizacji takiego działu. Gdy w planach jest budowa nowego obiektu, sprawa prosta, bo większość formalności przejmie na siebie zespół architektoniczny w ramach projektu budowlanego. Gorzej jest gdy planowana lakiernia funkcjonować ma w istniejącym już budynku z pierwotnie innym przeznaczeniem. W takim przypadku wszystko wskazuje na to że projekt budowlany jest tu nie potrzebny. Co należy więc przygotować i jakie dokumenty formalne zgromadzić, aby przystąpić do adaptacji pomieszczeń pod lakiernię ?

W większości przypadków takie sytuacje dotyczą lakierni przemysłowych, ale nie są też wyjątkiem w branży usług motoryzacyjnych. W obu przypadkach pierwszym elementem poprzedzającym realizowane działania formalno prawne jest sprawdzenie, czy pomieszczenia obiektu przeznaczone pod funkcję lakierni spełnią podstawowe wymagania techniczne. Sprawdzić należy, czy w budynku jest odpowiednia rozdzielnia elektryczna z wystarczającym zapasem mocy dla wymagających urządzeń wentylacyjnych i grzewczych, oraz oświetlenia. Sprawdzić należy, czy lakiernia będzie miała dostęp do ujęcia wody na cele porządkowe, a w niektórych przypadkach także technologiczne, oraz czy w samym pomieszczeniu jest kanalizacja porządkowa, podłączona do separatora zewnętrznego.

W przypadku gdy inwestor posiada do adaptacji pomieszczeniu nad którym znajdują się biura, lub magazyny nie wyklucza to natychmiast zlokalizowaniu tu lakierni, ale z punktu widzenia ochrony przeciwwybuchowej może być trudne. Trudność - polega na tym, że przy braku jasnej i czytelnej klasyfikacji tego pomieszczenia, większość specjalistów ds. zabezpieczeń ppoż. uzna próbę zlokalizowania tu lakierni za groźne dla pomieszczeń na górze. Jeżeli jednak planowany proces technologiczny w organizowanej lakierni poddany zostanie wnikliwej analizie, a w rama dokonanych obliczeń okaże się, że takich zagrożeń nie ma, lub są one marginalne ... to automatycznie otworzy to drogę do zgodnej z przepisami adaptacji pomieszczenia na potrzeby lakierni.

Odpowiedzialność za to ponosi autor opracowanej analizy zagrożeń. Gdy jednocześnie autor analiz ma wpływ na parametry techniczne wprowadzanych do lakierni urządzeń technologicznych to może on utrzymać zależność parametrów urządzeń i materiałów tak, aby obok swoje skuteczności technicznej spełnione zostały wymogi formalne. To wybór konkretnych materiałów lakierniczych i sposobu ich aplikacji, pistoletów, oraz urządzeń wentylacyjno grzewczych powoduje, że w ślad za tymi decyzjami, pojawiają się (lub nie pojawiają) ... strefy zagrożenia wybuchem czy stężenia par lotnych związków organicznych na poziomie przekraczającym dopuszczalne normy. Wyposażenie lakierni oddziałuje na teren zewnętrzny obiektu przez hałas i emisję LZO, a także przez odpady pozostające po realizacji cykli lakierniczych. Pomimo, że wymogi i zasady obowiązujące przy organizacji lakierni natryskowej są dość jasno i czytelnie określone, to jednak w każdej z nich, wprowadzanie odpowiednich zabezpieczeń technicznych i rozwiązań technologicznych odbywa się po indywidualnej analizie zadań, zagrożeń i możliwych sposobów przeciwdziałania. W tym przypadku ekonomia i cena poszczególnych rozwiązań jest na drugim planie bo obiekt musi spełnić wymogi bezpieczeństwa. Nie powinno się jednak posuwać działań prewencyjnych zbyt dlatego bo większość obowiązujących przepisów prawa i norm bezpieczeństwa i tak dosyć rygorystycznie traktuje pomieszczenia lakierni.

Załóżmy, że inwestor wskaże pomieszczenie w którym chce zorganizować lakiernię. Jest już znana jego kubatura lokalizacja i warunki techniczne. Gdy do tego określone zostaną zadania lakierni i spodziewany poziom przepustowości to ... projektant technologii dobrać może dla takiego pomieszczenia odpowiedni system wentylacyjny natężenie i rodzaj oświetlenia, typ i modele aparatów natryskowych i wreszcie same materiały malarskie dobierając je pod kątem aspektów technicznych i składu chemicznego. Każdy z wymienionych tu elementów wpływa znacząco na inny. Gdy do lakierni wprowadzone zostaną pistolety lakiernicze klasy HVLP to automatycznie skuteczność systemu wentylacyjnego może być nieco mniejsza niż w przypadku wyboru aparatów klasy RP, lub LVLP. Dla inwestora i pracowników nadzoru to tylko pistolety lakiernicze firmy xxx ... dla technologia to konkretne parametry skuteczności aplikacji, czy zapotrzebowania na sprężone powietrze.

Podobnie wygląda to w przypadku rozważań zakupu stanowiska lakierniczego, ściany malarskiej, lub kabiny lakierniczej. Każde z tych urządzeń ma za zadanie zapewnienie odpowiednich warunków pracy w funkcjonującej lakierni a także efektu dekoracyjnego pokrycia ... ale niektóre z nich posiadają własny system ogrzewania nadmuchiwanego z zewnątrz powietrza, a inne wymagają wprowadzenia dla lakierni odrębnego systemu grzewczego w oparciu o indywidualny wymiennik ciepła, czy możliwości lokalnej kotłowni. Każde podjęte tu działanie oparte jest o szereg wymogów formalno prawnych. Mało kto wie, że nadmuchiwanie nie ogrzanego powietrza do pomieszczenia stanowiącego stałe miejsce pracy ludzi jest zabronione i w wielu lakierniach pojawiają się dziury w ścianach, lub dachu pompujące do wnętrza czyste i zimne powietrze zewnątrz. Niezależnie od tego czy technologia lakierni wymaga dostawy ogrzanego, czy zimnego powietrza, przepisy szczegółowe określają jasno jaka minimalna temperatura panować musi w takim pomieszczeniu.

To poważny techniczny problem gdy zdamy sobie sprawę że zabrudzone w lakierni powietrze w trakcie prac malarskich musi zostać w całości usunięte, jego miejsce zajmuje taka sama ilość czystego powietrza z zewnątrz. Gdy na zewnątrz temperatura spada poniżej 0 st. C to problem się potęguje.

Aspekt łączenia systemów w całościowe rozwiązania jest bardzo istotny, ponieważ żaden z dostawców systemów technologicznych nie ma obowiązku koordynowania parametrów swoich urządzeń z wszystkimi urządzeniami organizowanej lakierni. Często renomowani dostawcy wyposażenia starają się pomóc inwestorowi w odpowiednim wyborze optymalnego rozwiązania, jednak nie odpowiadają oni za całokształt układu formalnego i technicznego lakierni. Do pełnego wyposażenia tego działu zawsze włączanych jest kilku dostawców działających od siebie zupełnie niezależnie. Dostawca systemu wentylacyjnego ściany lakierniczej z pewnością dobierze i dostarczy do takiej lakierni sprawne i dobrze dobrane urządzenie. Jednak dobór sprzętu koncentruje się z reguły na aspektach technologicznych, a nie formalnych. Zakup ścianki lakierniczej czy stanowiska lakierniczego rozwiązuje problem po stronie technologicznej ale wywołuje go po stronie technicznej pomieszczenia. Układ ten wyciąga powietrze z hali ale go nie uzupełnia. Podobnie ma się sprawa oceny formalno prawnej danego rozwiązania. Urządzenie posiada wymagane certyfikaty i dopuszczenia ale sposób w jaki oddziaływały ono na warunki procesu lakierowania i formowanych zagrożeń jest już po za oceną producenta, czy dostawcy takiego systemu.

Widać tu wyraźnie że początkowy etap organizacji lakierni to spięcie wszystkich oczekiwań inwestycyjnych klamrą technicznych możliwości adaptacji z uwzględnieniem wymogów formalno prawnych. Gdy inwestor z jakiś powodów zmienia pierwotne założenia i koryguje koncepcję lakierni np. pod kątem jej szerszych możliwości to automatycznie korekcie podlegają zakładane wcześniej instalacje techniczne materiały i warunki adaptacji pomieszczenia. Dla takich zmian konieczne są także korekty zakładanego wcześniej wyposażenia. Nie można tu zamrozić jego ceny typu i modelu i zmieniać jednocześnie kubatury pomieszczenia, składu chemicznego materiałów, czy zakładanego czasu trwania każdego cyklu lakierowania. Wszystkie te elementy są od siebie w pełni zależne.

Wzorcowo przeprowadzona organizacja lakierni opierać się powinna o kilka obowiązkowych działań w siedmiu etapowych i jej prawidłowej eksploatacji :

ETAP 1 - wybór pomieszczenia i sprawdzenie, czy posiada ono odpowiednie warunki techniczne do organizacji lakierni (kubatura, prąd, woda kanalizacja, dostęp ... i możliwości adaptacyjne).

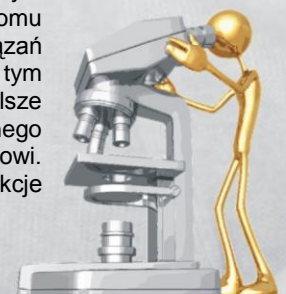
ETAP 2 - ustalenie zakresu wymaganych działań formalnych w oparciu o OBECNE PRZEZNACZENIE BUDYNKU I JEGO POMIESZCZEŃ. Gdy obiekt jest formalnie budynkiem produkcyjnym, lub usługowo produkcyjnym, czy też usługowym branży motoryzacyjnej to pod pewnymi warunkami można zorganizować w nim lakiernię, bez konieczności przeprowadzenia procedury ZMIANY SPOSOBU UŻYTKOWNIA BUDYNKU, LUB JEGO CZĘŚCI. Jaka jest obecna funkcja budynku zależy od wydanego wcześniej dopuszczenia go do użytkowania. Jednak często zdarza się, że obiekt produkcyjny w swej historii został przekształcony formalnie w magazyn. Na jakimś etapie jego użytkowania właściciel wykonał odpowiedni projekt zmian, uzyskał wymagane opinie i formalnie zmienił dotychczasowy sposób użytkowania obiektu produkcyjnego na magazyn. Powiatowy Nadzór Budowlany po kontroli wykonanych adaptacji budowlanych wydał dopuszczenie obiektu do użytkowania ... jako magazyn. Powrót do pierwotnej funkcji wymaga ponownego przeprowadzenia procedury ZMIANY SPOSOSBU UŻYTKOWNIA.

Często inwestorzy kupujący istniejące obiektu lub korzystający z dzierżawy nie zdają sobie z tego sprawy. To bardzo istotne ponieważ samowolna zmian funkcji obiektu spowodować może wydanie decyzji administracyjnej nakazującej przywrócenie stanu poprzedniego niezależnie, od wymierzenia finansowych kar ustawowych. Procedura zmiany nie może być jednak wykonana jeżeli zapis w Miejscowym Planie Zagospodarowania Terenu nie pozwala na tego typu inwestycje. Niestety gdy inwestor zakłada tylko, że dany teren jest przemysłowy w oparciu o zlokalizowane w okolicy lakiernie, czy zakłady może być nieprzyjemnie zaskoczony. W wielu przypadkach Gmina ma własny pomysł na rozwój regionu i co prawda nie jest w stanie zabronić funkcjonowania istniejącym zakładom, czy lakierniom, ale może ograniczyć ich dalszy rozwój. Dlatego w przypadku planowania większej inwestycji niż adaptacja jednego pomieszczenia najpierw należy zapoznać się zapisami zawartymi w takim planie.

Gdy jednak docelowe przeznaczenie budynku objęte aktualnym dopuszczeniem do użytkowania, pozwala na wpisanie się nowego działu w obecną funkcję budynku (lakierni przemysłowej w obiekt produkcyjny, lub przemysłowy, czy lakierni usługowej w obiekt usługowy branży motoryzacyjnej) to można to zrobić bez uruchamiania procedury formalnoprawnej. Należy jednak pamiętać, że w takim przypadku organizowana lakiernia nie może zasadniczo zmieniać warunków zagrożenia pożarowego i wybuchowego, nie może zasadniczo zmieniać dotychczasowego sposobu oddziaływania obiektu na środowisko, a warunki sanitarno higieniczne pozostać powinny na pierwotnym poziomie. Wbrew pozorom nie oznacza to że nie można wykonać w obiekcie żadnych zmian. Oznacza tylko, że każda z tych zmian musi być przeprowadzona w taki sposób, aby pierwotne funkcje obiektu zostały zachowane. W obiekcie o funkcji produkcyjnej nie można nagle przeznaczyć 60 % jego powierzchni pod nową funkcję lakierni bo dowiedzenie, że nie zmieniły się zasadniczo warunki lokalizacyjne będzie tak trudne, że prawie nie możliwe. Inaczej jest jednak w sytuacji gdy w warsztacie samochodowym jedno stanowisko staje się nagle lakiernią , lub w zakładzie przemysłowym w którym potok produkcji wymusza organizację niewielkiej lakierni zamykającej realizację wytwarzanego produktu.

Obowiązujące przepisy praktycznie zawsze narzucają konieczność przeprowadzenia procedury zmiany sposobu użytkowania zbliżonej nieco do pozwolenia na budowę, ale przy organizacji niedużych lakierni można tu wykorzystać stosowany często sposób interpretacji niektórych zapisów ustawowych. W żadnym z aktów prawnych nie ma odrębnych przepisów regulujących aspekty organizacji, czy budowy lakierni. Przepisy prawa w tym przypadku to szereg ogólnych zapisów i nakazów zależnych od indywidualnych uwarunkowań. Można nawet stwierdzić, że dwie lakiernie o podobnym przeznaczeniu mogą być organizowane w oparciu o skrajnie różne wymogi formalno prawne. W dużym stopniu zależy to od projektanta takiej lakierni i procedury jaką wybierze, podporządkowując pod nią wszystkie aspekty techniczne i budowlane.

ETAP 3 - to moment w którym organizacja lakierni przechodzi z poziomu założeń koncepcyjnych do rozwiązań technicznych i technologicznych. Na tym etapie inwestor powierzyć powinien dalsze prace nad opracowaniem kompletnego układu lakierni wybranemu technologowi. Tu ważne jest aby rozróżnić funkcje projektantów w procesie projektowym.

Projektant technolog, to osoba doskonale znająca specyfikę każdej lakierni dostępne rozwiązania techniczne i wymogi formalno prawne z tym związane. To projektant który dzięki posiadanym doświadczeniom szybko, sprawnie i tanio rozwiązywać może problemy formalne piętrzące się przy organizacji lakierni. Jest to np. odpowiednia klasyfikacja stref zagrożenia wybuchem pozwalająca na unikanie ścian ogniowych, czy stref ochronnych. To także założenia do obliczeń poziomu emisji LZO na tereny przyległe i decyzje o wprowadzeniu, lub rezygnacji w lakierni z drogich lamp oświetleniowych w przeciwybuchowych oprawkach EX. W projekcie technologii lakierni znajdują się wszystkie wytyczne wykonawcze dla instalatorów gniazd elektrycznych i punktów zasilania urządzeń. W dokumentacji są także informacje niezbędne do realizacji systemu wentylacji i ogrzewania lakierni jej oświetlenia i kanalizacji ... a także informacje o wymaganych elementach sieci sprężonego powietrza i urządzeniach stanowiących wyposażenie techniczne lakierni.

Projektant architekt, to osoba zajmująca się opracowaniem dokumentacji projektu budowlanego. Przy organizacji lakierni, konieczna zawsze wtedy gdy jej sformowanie wymaga uruchomienia procedury zmiany sposobu użytkowania obiektu, lub jego części, oraz gdy zakres przebudowy jest tak szeroki że konieczne jest już uzyskanie pozwolenia na budowę. Architekt na podstawie otrzymanej szczegółowej technologii wykonuje komplet projektów powierzając jego elementy wybranemu zespołowi projektantów branżowych. Realizują oni projekty instalacji wewnętrznych. Do zespołu włączony jest także konstruktor, oraz specjalista ds. ochrony środowiska. Takie szerokie grono specjalistów wymagane jest do formalnego przygotowania istniejącego obiektu pod jego nową funkcję, lub zaprojektowanie zupełnie nowego budynku. Tu pamiętać należy że zmiana dotychczasowego sposobu użytkowania obiektu oznacza także dostosowanie go do nowych funkcji technicznych, a także obowiązujących obecnie przepisów prawa.

W takim obiekcie nagle poszerzone zostać mogą korytarze zmienione wymiary drzwi, czy lokalizacje węzłów sanitarnych. Do tego konieczni są już projektanci branżowi. Zawsze w przypadku budowy i formalnej zmiany sposobu użytkowania.

ETAP 4 – Gdy organizowana lakiernie nie wymaga uruchomienia formalnych procedur budowlanych to wykonana wcześniej technologia zaopiniowana została powinna przez rzeczoznawców potwierdzających, że wprowadzone rozwiązania są bezpieczne i zgodne z obowiązującymi przepisami. Na rzucie parteru rysunku technologicznego lakierni umieszczone zostają pozytywne opinie rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń pożarowych, specjaliści BHP i rzeczoznawcy SANEPIDU. Formalnie opiniowanie technologii nie jest wymagane bo stanowi ona w większości przypadków podstawę do dalszych prac projektowych. Ponieważ każdy z projektów branżowych jest opiniowany odrębnie to rzeczoznawcy dokonują oceny ich zgodności z rozwiązaniami opracowanymi w technologii. Gdy jednak projekt budowlany i projekty branżowe nie są wykonywane bo nie ma takiej potrzeby, to projekt technologiczny stanowi w zasadzie jedyną dokumentację planowanych zmian w pomieszczeniu przeznaczonym pod funkcje lakierni. W tym przypadku opinie rzeczoznawców są więc zasadne.

ETAP 5 - Wybór dostawców urządzeń i materiałów. Tu pamiętać należy, że opracowana dokumentacja technologiczna stanowi zwarty projekt w którym każdy element instalacji ma wpływ na inny. Wybór dostawców urządzeń to zawsze indywidualna decyzja inwestora i jego zespołu ... jednak decyzje te nie mogą być oderwane od parametrów poszczególnych urządzeń wskazanych w projekcie. Gdy wybierana jest kabina lakiernicza to jej dostawca i producent nie ma znaczenia dla aspektów technicznych obiektu. Jednak jej wymiary moc silników, wentylacja, rodzaj palnika i wymagane certyfikaty są już aspektami pierwszoplanowej zgodności z opracowaną dokumentacją.

ETAP 6 - Dysponując już projektem z określonym zakresem i rodzajem prac adaptacyjnych oraz wybranymi dostawcami urządzeń kolejnym etapem jest przeprowadzenia prac adaptacyjno budowlanych. Ich zakres zależy jest od rodzaju wielkości lakierni, jej przyszłej funkcji i wybranych urządzeń. W większości przypadków prace budowlane polegają na wykonaniu przejść przez poszycie dachu systemami wentylacyjnymi, podłączenia zasilania elektrycznego wprowadzenia, lub wykonania ogrzewania w lakierni i w niektórych przypadkach na wykonaniu fundamentów betonowych pod urządzenia. Gdy zakres tych prac jest dość znaczący i przewiduje kucie posadzek, lub stawianie, czy burzenie ścian działowych to w ramach działań formalnych konieczne jest ZGŁOSZENIE PRAC REMONTOWYCH. Obowiązek ten spoczywa na właścicielu obiektu, ale w większości przypadków realizuje go wykonawca budowlany. Jednak zmiany w elewacji, lub konstrukcji obiektu wymagają wcześniejszego uzyskania pozwolenia na budowę i nie mogą być objęte zgłoszeniem remontu.

ETAP 7 - Dopuszczenie obiektu do użytkowania w przypadku lakierni budowanej w oparciu o pozwolenie na budowę, lub zmianę sposobu użytkowania powierzchni odbywa się przez zgłoszenie zakończenia prac do instytucji nadzorujących. W określonym terminie przysyłają one na teren zakończonej budowy urzędników kontrolujących sposób wykonania wszystkich prac, oraz zgromadzone dokumenty. Pozytywne odbiory techniczne kończone są odpowiednimi protokołami prowadzącymi finalnie do uzyskania dokumentu dopuszczenia obiektu do użytkowania. Wydaje go Powiatowy Nadzór Budowlany przy Starostwie Powiatowym.

W obiektach zaadoptowanych bez konieczności zmiany sposobu użytkowania procedura odbiorcza jest znacznie prostsza. W praktyce zaraz po zakończeniu prac budowlanych można użytkować obiekt bez szeregu zgłoszeń urzędowych. Jedynym wyjątkiem jest tu konieczność uzyskania Pozwolenia na emisję gazów i pyłów do powietrza z emiterów lakierni i ... istniejących wcześniej emiterów zakładu. Gdy obiekt posiadał wcześniej takie pozwolenie to po sformowaniu lakierni należy wystąpić o jego aktualizację / zmianę. Jeżeli dotychczas obiekt funkcjonował w oparciu o proste zgłoszenie, a lakiernia nie zmienia tej procedury na konieczność uzyskania Pozwolenia to występuje się tylko z nowym zgłoszeniem emisji. Analogicznie w przypadku pozwolenia / zgłoszenia zamiaru wytwarzania odpadów po produkcyjnych. Formalności te przeprowadzone zostać powinny minimum 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia użytkowania obiektu. Jeżeli w terminie 30 dni od zgłoszenia instalacji nie zostanie ona oprotestowana można zacząć jej legalną eksploatację. W przypadku procedury „Pozwolenia” WIOŚ wydaje decyzje na piśmie, która po uprawomocnieniu się, pozwala na użytkowanie lakierni.

ETAP – 8 eksploatacja lakierni odbywać się musi zgodnie z warunkami bezpieczeństwa i poszanowaniem wszystkich aspektów ujętych w projekcie. Nie powinno się zdarzyć tak że była ona przeznaczona do sporadycznego lakierowania kilku elementów w tygodniu, a jest eksploatowana codziennie przez 10 czy 12 godzin. Nie ma tu wprawdzie jakiegoś bezpośredniego zagrożenia, ale następuje jednak łamanie warunków zgłoszenia, czy pozwolenia dla instalacji, oraz niebezpiecznie wzrastać może zagrożenie pożarowe i wybuchowe. Pomimo że technicznie lakiernia taka może być obciążana ponad pierwotne założenia to jednak pamiętać należy, że w przypadku jakiegoś nieszczęścia kłopoty osób nadzorujących mogą mieć bardzo poważny charakter. Od strony formalnej pozwolenie jak i zgłoszenie instalacji lakierniczej narzuca na właściciela obowiązek prowadzenia ewidencji zużycia materiałów chemicznych i okresowego raportowania o tym poziomie do wskazanych urzędów.

Jeżeli inwestor współpracuje z grupą specjalistów realizujących samodzielnie formalny i techniczny zakres prac, oraz z odpowiedzialnym wykonawcą budowlanym, dostawcami urządzeń i materiałów ... to w większości przypadków organizacja lakierni wymaga tylko odpowiedniego lokalu i wystarczających środków inwestycyjnych na jego adaptację. Lokalizacja budynku może utrudnić i podrożyć organizację lakierni, ale rzadko uniemożliwia jej powstanie.

W przypadku pytań technicznych i formalnych dotyczących organizacji lakierni proszę o kontakt e-mail projekter@projekter.pl , lub telefonicznie pod bezpośrednim nr. 601 221 760.

Robert Grzywaczewski
PROJEKTER GROUP

